

Vedno novi problemi se odkrivajo, vedno novi položaji nastajajo, povsod se vse giblje, živi, kipi in napreduje. Naša moderna umetnost in naše moderno leposlovje vsega tega ne vidita. Naš umetnik stoji kakor z zavezanimi očmi na bregu reke našega življenja in ne vidi ničesar, ne ve za ničesar, kakor za svoje sanje. Včasih so veliki dogodki rodili velike umetnike sedaj pa ne najde bujno kipeče življenje našega naroda nobenega umetniškega peresa, ki bi je opisalo. V življenju toliko vsebine, naša umetnost pa popolnoma brez nje. Kdo nam bo razložil to nasprotje!

Dr. L. L.

Kritika mora razveseliti vsak nov pojav na polju slovenske književnosti in mora že a priori biti naklonjen soditi raje milo kot strogo. Vendar ne sme zamolčati napak in pomanjkljivosti. Kakor nas je tudi razveselilo, ko smo zagledali novo slovensko epopejo, vendar moramo priznati, da ima veliko pomanjkljivosti. Ocenjevalec starejše vrste bi se morda obesil na črke in pike, metrum in rime in našel bi tvarine dovolj, da bi napisal par strani ocene. Važnejše kot to je pa tehnična izpeljava dela, karakteristika oseb in razvoj dejanja. Ostanimo samo pri tem. Pesnik si je vzel za predmet junaštvo Istrijanca Lazariča Lindarskega, ki

ŽELEZNIŠKA NESREČA PRI POSTAJI UHERSKO

Paul Bourget: **Skrivnosti srca**. Poslovenil A. Kalkan. V Ljubljani 1910. Založila Katoliška Bukvarna. — Bourgetove črtice, zbrane v navedeni knjižici, so velik kontrast gori omenjene Golarjeve povesti in spisov naših modernih pisateljev sploh. Nobenih votlodonečih besed, nobenih zagonetnih fraz in meglenih, rahlo se zviujajočih sanj. Vse je prozorno, kakor voda gorskega potoka, v kateri se vidi vsak pesek na dnu. Vsaka črtica se začinja z lahkim konverzujočim tonom, se razvija počasi vedno bolj in konča s kakšnim globokim psihološkim problemom. Ton mirne salonske konverzacije se ne izgubi niti za trenotek, niti ko se razpravljajo najbolj strastne duševne emocije. Ta mirni ton učinkuje prijetno in olajšuje neizmerno čitanje, obenem pa odstrani vse nevarnosti, ki bi mogle nastati za čitatelja iz čitanja včasih burno kipečih emocij duše. Samo nekoliko preveč aristokratski se mi zdi za naše razmere; vsled svojega aristokratskega stališča izraža pisatelj včasih tudi kakšno misel, s katero bi se mi ne mogli strinjati, ali predstavlja kakšno stvar v nepravilni luči. Vkljub temu bodo naše med našim ljudstvom mnogo zvestih in hvaležnih čitateljev.

Jan ko Šanda: **„Lazarič Lindarski“**. Povest v verzih. Samozaložba. V Zagrebu 1909. Str. 164. —

je pregnal Francoze iz Istre. Stvar je samanasebi za epopejo malenkostna. Obeta nam, da hoče opevati:

„Kako je meč slovenski, čili
zdrobil meč krvoločni sili.“

Potem pa opeva, kako je avstrijski general Nugent poslal nadporočnika Lazariča s 55 možmi, da prežene Francoze iz Istre, kar se mu je s pomočjo kmetov, ki so pritisnili k njemu, in s pomočjo angleškega brodograjskega res posrečilo. Najbrže bi se pa umaknili Francozi tudi brez njega, ker je njihov položaj po Napoleonovem porazu in po opustitvi ostalih delov ilirske provincije itak postal nevzdržljiv. V svoji četi ima Lazarič narednika Ljubomira. Ko se bližajo neprijatelju, pričinja neki vojak Slavogoj oznanjevati, da so pravzaprav Avstrijci slovenski sovražniki, Francozi pa prijatelji. Razume se, da mora Lazarič tako pohujšljivo govorjenje kaznovati in naroči Ljubomiru, naj odpelje Slavogoja k Nugentu na rzsodbo. Ljubomir je pa, ne vemo zakaj, izpustil med potjo Slavogoja in šel rajši na Lazaričev dom nadlegovat njegovo ženo Zalo. Ker se mu pa ona ni hotela vdati, je odšel k Francozom z namenom, da jim izda Lazariča. Slavogoj jo pa primaha, kmalu ko je Ljubomir odšel,